

Svar (28/3 01)

Udenrigsministeren (Mogens Lykketoft):

Primo 2001 har i alt 140 lande ratificeret flygtningekonventionen med eller uden protokollen. UNHCR skønner, at ca. halvdelen af disse lande efterfølgende har gennemført konventionens/protokollens bestemmelser i national lovgivning.

Der er desuden lande, som ikke har undertegnet/ratificeret konventionen eller protokollen, men som i praksis alligevel respekterer de deri indeholdte centrale bestemmelser om behandlingen af udlændinge, som søger eller har opnået asyl. Omvendt er der lande, som har tiltrådt konventionen og protokollen, men som ikke altid efterlever bestemmelserne i praksis.

For det enkelte lands vedkommende kan efterlevelse ifølge UNHCR erfaringsmæssigt i praksis ændre sig over tid, afhængig af den politiske udvikling i landet/regionen. Billedet af, hvilke lande, der i praksis lever op til flygtningekonventionen og -protokollen, er således særdeles sammensat og må bero på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde og til hver en tid.

Det er i mange situationer af afgørende betydning for UNHCR's muligheder for at operere og udøve sine beskyttelsesopgaver, at dette kan ske i fuld diskretion. Organisationen udarbejder og udgiver derfor ikke nogen samlet rapport om landenes efterlevelse af konventionens/protokollens bestemmelser.

Det er på denne baggrund ikke muligt for UNHCR at svare generelt på, hvor mange lande – og hvilke – der i praksis efterlever konventionen/protokollen, samt i hvilken udstrækning og på hvilke områder dette sker.

Endelig kan nævnes, at der er lande, som efterlever centrale bestemmelser i flygtningekonventionen og protokollen, men som krænker andre bestemmelser på menneskerettighedsområdet med den konsekvens, at deres egne statsborgere må opholde sig som flygtninge i udlandet.

Spm. nr. S 1933

Til justitsministeren (7/3 01) af:

Søren Søndergaard (EL):

»Vil ministeren redegøre for, hvilke forhold der kan legitimere fortsat isolation af ikkedømte, ef-

ter at en lægeerklæring har påvist, at den indsatte påføres alvorlige psykiske lidelser af isolationen?«

Svar (2/4 01)

Justitsministeren (Frank Jensen):

Folketinget vedtog sidste forår et forslag til lov om ændring af retsplejeloven og straffeloven (Varetægtsfængsling i isolation mv.), jf. nu lov nr. 428 af 31. maj 2000. Formålet med lovændringen, der trådte i kraft den 1. juli 2000, var at opnå en væsentlig begrænsning i anvendelsen og varigheden af isolationsfængsling.

I forbindelse med lovændringen skete der en tydeliggørelse af kravet om proportionalitet som en selvstændig betingelse for isolation, jf. nu retsplejelovens § 770 b. Dette skete dels ved at ændre affattelsen af bestemmelsen og ved at placere den i umiddelbar tilknytning til bestemmelsen om de grundlæggende betingelser for isolation, dels ved at skærpe bestemmelsen om rettens begrundelse for isolation således, at det udtrykkeligt anføres, at retten i kendelsen om isolation skal anføre de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for isolation, herunder både de materielle betingelser og kravet om proportionalitet, er opfyldt.

Det fremgår bl.a. af § 770 b, at isolation ikke må iværksættes eller fortsættes, hvis indgrebet, herunder den særlige belastning, som indgrebet kan medføre på grund af arrestantens psykiske svagelighed, står i misforhold til sagens betydning og den retsfølge, som kan ventes, hvis arrestanten findes skyldig.

Ved lovændringen er det således fremhævet, at anklagemyndigheden og domstolene skal være opmærksomme på den særlige belastning for det psykiske helbred, som isolation kan medføre.

Samtidig er der med lovændringen sket den nydannelse, at en afgørelse, hvorved der træffes bestemmelse om anbringelse i isolation eller fortsat isolation, i alle tilfælde skal træffes ved særskilt kendelse, jf. retsplejelovens § 770 d, stk. 1. I modsætning til den tidligere retstilstand betyder det, at spørgsmålet om varetægtsfængsling og spørgsmålet om isolation altid skal afgøres ved to særskilte kendelser. Formålet med denne ændring er at tydeliggøre kravet om konkrete og udførlige begrundelser for afgørelsen om isolation.